

Влада на Република Македонија
Национална Комисија за борба против
трговија со луѓе и илегална миграција

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

2009 година

Скопје, феврари 2010 година

ПРЕДГОВОР

Годишно илјадници луѓе стануваат жртви на трговијата со луѓе. Тоа претставува модерна форма на стариот вид ропство низ светот. Таа ги третира луѓето како предмет кој може да се купи и продаде, да се принуди на работа, на сексуална експлоатација но и да тргува со човечките органи.

Трговијата со луѓе е една од најсрамните страни на денешниот врвен цивилизациски напредок. Тоа е проблем кој бара заеднички, унифициран пристап за негово сузбивање и вложување на заеднички напори од соодветните релевантни институции. Оваа форма на модерното ропство ги шокира луѓето ширум светот зашто е скршено човечкото достоинство, основните човекови права поради профит.

Националната Комисија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција во 2009 реализираше неколку крупни проекти кои се значајни за успешната борба против трговијата со луѓе. Годинава како и изминатава ја завршивме со речиси стопроцентна домашна трговија на малолетни жртви. Токму затоа фокусот на целокупните заложби во 2009 беше креирање на механизми за заштита на домашните жртви. Подобрена е легислативната рамка со измените на Законот за заштита на децата и Законот за социјална заштита како и со измените во Кривичниот законик. Зајакнати се капацитетите на НМУ при МТСП, Канцеларијата е целосно оперативна и под целосна надлежност на Министерството. Зајакнат е капацитетот на Националниот Координатор. Неговата Канцеларија за поддршка е целосно оперативна и под надлежност на Министерството за внатрешни работи.

Годинава што изминува е усвоена новата Стратегија и новиот Национален Акционен План за 2009-2012 по целосната имплементација на стариот план предвиден за периодот 2006-2009. За првпат обезбедени се буџетски средства за имплементација на НАП во висина од 23 милиони денари за период од 3 години. Со овој буџет многу полесно ќе бидат имплементирани активностите предвидени со НАП но и обврските околу функционирањето на државното прифатилиште за домашни жртви на трговија со луѓе.

Република Македонија во 2009 повторно се најде во групата ТИЕР1, земји кои според Стејт Департментот на САД во целост ги исполнуваат минималните критериуми за борба против трговија со луѓе. Заедно со Република Хрватска сме единствените земји од регионот во оваа група. Овој успех претставува наша гордост дотолку повеќе што втора година по ред сме највисоко рангирани, но и поради фактот што 8 земји-членки на ЕУ се пониско рангирани од нас. Во 2010 продолжуваме со интензивна имплементација на активностите од Планот и заокружување на процесот на основање на државно прифатилиште до крајот на февруари. Наши највисоки цели и понатаму остануваат: придонесот кон подобрена борба против организираниот криминал, имплементацијата на најновите стандарди за ефикасна борба и заштита од трговијата со луѓе, лидерски статус на Македонија во регионот во целокупниот институционален одговор кон трговијата со луѓе.

НАЦИОНАЛЕН КООРДИНАТОР
Виолета Андоновска

ВОВЕД

Владата на Република Македонија, реагирајќи одлучно против трговијата со луѓе и илегалната миграција, сакајќи да постигне повисоко ниво на ефикасност и заедничко дејствување во борбата против овие појави во Република Македонија, донесе Одлука за формирање на Национална комисија за борба против трговијата со луѓе и илегалната миграција во Република Македонија (одлука објавена во Сл. весник на РМ, бр.18/2001). Врз основа на оваа Одлука, Владата донесе Решение за именување национален координатор и членови на Националната комисија.

Согласно Одлуката, Националната комисија има задача:

- да ја следи и анализира состојбата со трговијата со луѓе и илегалната миграција;
- да ги координира активностите на надлежните институции и
- да соработува со меѓународните и невладини организации кои се вклучени во
- решавањето на проблемите во оваа област.

Секретаријатот на НК е тело кое функционира во рамките на Националната комисија, а Секретарот ги реализира одлуките на Комисијата и го претставува ова тело, во кое учествуваат и претставници од меѓународните невладини организации и експерти од владините институции.

Во рамките на Националната комисија етаблирана е подгрупа за борба против трговија со деца.

Националната Комисија е составена од претставници на ресорни министерства и институции вклучени во борбата против трговијата со луѓе и илегалната миграција. Во работата на Комисијата и во нејзините помошни тела (Секретаријатот и Подгрупата за борба против трговија со луѓе) се вклучени следните институции, меѓународни и невладини организации:

-Министерство за внатрешни работи	-УНИЦЕФ
-Министерство за труд и социјална политика	-УНХЦР
-Министерство за образование и наука	-МАРРИ
-Министерство за здравство	-Амбасадата на САД во Скопје
-Министерство за надворешни работи	-Амбасадата на Велика Британија во Скопје
-Министерство за правда	-Амбасадата на Шведска во Скопје
-Министерство за финансии-Царинска управа	-Мисијата на ЦИВИПОЛ во МВР
-Јавно обвинителство	-Отворена порта Ла страда-Македонија
-Основен суд –Скопје 1	-За среќно детство
-Народен правобранител	-Семпер -Битола
-Агенција за млади и спорт	-ЦГИ-Прилеп
-Црвен крст на РМ	-Коалиција Сите за правично судење
-ИОМ –Скопје	-СОЖМ
-Мисијатана ОБСЕ во Скопје	
-ИЦМПД	

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ:

МВР-Министерство за внатрешни работи

ТМУ-Транснационален механизам за упатување

ЦСР-Центар за социјална работа

НМУ-Национален механизам за упатување

СОП-Стандардни оперативни процедури

НВО-Невладини организации

ИОМ-Меѓународна организација за миграции

ИЦМПД-Меѓународен центар за развој на миграциона политика

ОБСЕ -Организација за безбедност и соработка во Европа

ТЛ - Трговија со луѓе

НК- Национална Комисија

УСАИД-Агенција на Соединетите држави за меѓународен развој

МТСП-Министерство за труд и социјална политика

НАП- Национален акционен план

ЛЕГИСЛАТИВНИ РЕФОРМИ

Конвенцијата на Советот на Европа за борба против трговија со луѓе е ратификувана во Април 2009.

Во јуни 2009 год донесен е Закон за социјална заштита во кој внесена е одредба (чл.26 и чл.31) со која се овозможува заштита на лица жртви на трговија со луѓе и формирање на Центар за лица жртви на ТЛ чл.132.

Во септември 2009 година беа донесени измени на Кривичниот Законик. Во измените кои се на членовите 418-а,б и г се санкционира одговорност на службените лица при вршење на дела поврзани со трговијата со луѓе и тоа најмалку осум односно десет години затвор доколку жртвата е малолетно лице.

Во Измените и дополнувањата на Законот за заштита на децата во 2009, во Членот 9, се забрануваат сите облици на сексуално искористување и сексуална злоупотреба на децата (детска порнографија, детска проституција), насилно подведување, продажба или трговија со децата, психичко или физичко насилство и малтретирање, казнување или друго нечовечко постапување, сите видови на експлоатација, комерцијално искористување и злоупотреба на децата со кои се кршат основните човекови слободи и права и правата на детето.

Во согласност измените и дополнувањата на Правилникот за куќниот ред на Прифатниот центар за странци – Скопје во април 2009, малолетни лица – жртви на трговија со луѓе се сместуваат во посебни простории.

2. ИСТРАГА И КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ

2.1 Трговија со луѓе

Во 2009 регистрирани се 8 случаи на трговија со луѓе со вкупно 8 жртви на трговија со луѓе за кои кривично се пријавени за 17 сторители.

Од 8 жртви, 7 се малолетни лица од кои 6 се домашни со старосен опсег од 14-17 годишна возраст. Од малолетните жртви 2 сеуште се наоѓаат надвор од земјата. Во сите случаи кога жртвите се идентификувани и пронајдени пружана им е помош од НМУ.

Во прифатилиштето на НВО Отворена Porta биле сместени и упатени 4 домашни жртви.

НМУ има упатено 6 потенцијални жртви. За 2 малолетни лица е назначен времен старател. Во 1 случај за враќање на малолетно лице во Косово во соработка со МВР е постапувано согласно СОП.

Најчести елементите на експлоатацијата на сите жртви се склучување на измамени бракови како и трудовата експлоатација во угостителски објекти но има комбинација од истиве елементи и со питачење и сексуална експлоатација.

НМУ во 2008 преку правниот советник како посебен старател застапувал 9 малолетни жртви пред Основниот Суд Скопје 1. Во сите случаи судските постапки се завршени и се изречени оштетни побарувања.

Трговија со луѓе	2009	2008
Случаи	8	10
Сторители на кривично дело	17	25

Заклучно со крајот на 2009 судски процес е започнат за 2 случаи. За останатите 6 случаи Обвинителството за борба против организиран криминал сеуште нема започната постапка.

2.2 Криумчарење мигранти

Изминатата 2009 откриени се 31 случај на криумчарење мигранти. Овие случаи се извршени од страна на 53 сторители. Во истиот период се откриени и 5 случаи на организирање на група за извршување на дела поврзани со трговија со луѓе и илегална миграција согласно чл. 418-в со пријавени 17 сторители. Вкупно, во сите случаи прокриумчарени се 141 мигрант.

Криумчарење мигранти	2009	2008
Извршени Кривични дела согласно член 418-б од КЗ	26	36
Извршени Кривични дела согласно член 418-в од КЗ	5	11
Вкупно регистрирани случаи	31	47

Криумчарење мигранти	2009	2008
Сторители кривично дело согласно член 418-б од КЗ	53	96
Сторители на кривично дело согласно член 418-в од КЗ	17	64
Вкупно кривично пријавени сторители	70	160

На поголемиот број на откриени дела и сторители во 2008 година директно влијаат двете големи плански акции на Одделот за организиран криминал кога беа пресечени големи меѓународни канали за криумчарење на мигранти.

Меѓународната група на криумчари е откриена во рамки на координирана акција КАНИС на СЕКИ центарот. Припадниците на групата (12 македонски државјани од кои 1 полициски службеник и 1 српска државјанка) подолг временски период вршеле криумчарење на мигранти од Кина, кои преку Србија, Македонија и Грција заминувале во западноевропските земји. На ваков начин биле прокриумчарени 35 кинески мигранти (за износ по 1.500 евра од мигрант), а истите од Кина пристигнувале во Белград по воздушен пат каде од членови на групата биле превезувани, прифаќани и префрлани преку илегални премини во Македонија, а потоа со возила повторно биле пренесувани до илегални премини на македонско-грчката граница од каде заминувале во некоја од западноевропските земји.

Карактеристичен е случајот во месец декември кога за прв пат е откриено организирано криумчарење на авганистански мигранти на ГП „Богородица“, во камион управуван од македонски државјанин во кој се откриени 29 мигранти кои се превземени во пристаништето Патра во Грција.

Националност	Криумчарени мигранти	
	Број 2009	Број 2008
Македонци	8	12
Албанци	50	61
Косовци	2	7
Срби	14	5
Турци	1	1
Кинези	35	68
Нигеријци	2	0
Колумбијци	0	1
Авганистанци	29	6
Бугари	0	1

Индијци	0	9
Бангладежани	0	2
Вкупно	141	173

Во однос на 70-те кривично пријавените сторители во 2009 за 17-те лица кои се пријавени за кривични дела по чл. 418-в од КЗ донесени се првостепени судски пресуди со висина на казни во опсег од 1 година и шест месеци до 12 години затвор.

За 53-те лица пријавени за кривични дела по чл. 418-б од КЗ донесени се судски пресуди за 30 лица, а за 23 постапката е во тек. За 13 лица од 30-те за кои се донесени првостепените пресуди Апелациониот Суд ја потврдил пресудата, за 3 лица Апелациониот Суд ја зголемил казната за една година, а за 1 лице ја намалил казната за 6 месеци.

2.3.Илегална миграција

Во периодот од јануари до декември 2009 во близина на граничната линија од страна на припадниците на граничната полиција во обид да влезат во Македонија спречени се 200(263) лица од кои 134 албански, 38 македонски, 19 косовски, 4 српски, 2 кинески и по 1 руски, грчки и турски државјанин. Исто така во обид да излезат од Македонија спречени се 845(766) лица. Од нив 755 албански, 59 македонски, 19 косовски, 7 авганистански, 3 палестински и по 1 државјанин на САД и Индија. Покрај ова во внатрешноста на Македонија се откриени вкупно 296(360) лица (231 албански, 32 македонски, 24 авганистански, 3 српски и по 2 холандски и косовски и по 1 грчки и бугарски државјанин, кои претходно оствариле илегален влез во државата и илегално престојувале во нашата земја. Од страна на македонските погранични служби присилно се отстранети 1255(1255) странски државјани (1172 албански, 58 косовски, 13 српски, 3 грчки, по две кинески, турски, холандски, бугарски, и 1 државјанин на САД) кои илегално влегле или се обиделе да излезат илегално од Македонија.

3. ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ

- ИПА Проект за зајакнување на капацитетите за борба против организиран криминал со фокус на трговија со луѓе

Меѓународната организација за миграции (ИОМ) во јули 2009 започна со имплементација на ИПА проект за зајакнување на капацитетите за борба против организираниот криминал со фокус на борбата против трговијата со луѓе. Во првиот модул на основни обуки кој заврши во декември 2009 беа опфатени 280 полициски службеници од цела Македонија од полициски станици од општа надлежност, сектори за внатрешни работи, полициски станици за безбедност на патниот сообраќај, регионални центри за гранични работи итн.

Овој проект продолжува со имплементација и во 2010 со напредни обуки на средно ниво за полициски инспектори, трудови инспектори како и обвинители од одделението за борба против организираниот криминал.

- Обука за борба против трговија со луѓе за трудова експлоатација.

Овој проект имаше за цел да и помогне на земјата во воспоставувањето на ефективни механизми за одговор кон проблемот на трговија со луѓе преку мерки насочени кон зајакнување на капацитетите и обуки за идентификација на случаи поврзани со трудова експлоатација. Проектот предвидуваше развој на сеопфатен тренинг пакет за техники за

идентификација за трговија за трудова експлоатација кој беше насочен кон државните трудови инспектори, социјалните работници и невладините организации. Мисијата, во соработка со локални експерти, организираше четири работилници за приближно 90 учесници (трудови инспектори, социјални работници и невладини организации).

За време на имплементацијата на проектот, Мисијата на ОБСЕ соработуваше со Министерството за труд и социјална политика, а особено со Државниот трудов инспекторат и Националниот механизам за упатување на жртви од трговија со луѓе.

Овој проект беше имплементиран од мај до декември 2009 година, додека, четирите работилници беа спроведени во ноември и декември 2009 година во Битола.

- Јакнење на улогата на судството во борбата против организираниот криминал во земјата. Во 2009 година, Мисијата на ОБСЕ во Скопје започна со поддршката на овој проект. Проектот беше имплементиран од страна на Коалицијата „Сите за правично судење“ и беше насочен кон спроведување на препораките на Коалицијата, а кои се резултат од повеќегодишниот процес на следење на судските предмети во областа на организираниот криминал, особено на трговија со луѓе и корупција.

4. УПАТУВАЊЕ

Министерството за труд и социјална политика-Националниот механизам за упатување на жртви на трговија со луѓе (НМУ), продолжува да работи на превенцијата и заштитата на жртвите на трговија со луѓе особено жени и деца. Во таа насока согласно одлуката на Владата на Република Македонија Министерството за труд и социјална политика вработени се две лица коишто беа ангажирани на НМУ проектот.

Во рамките на своите надлежности кои се однесуваат на превенцијата и заштитата на жртвите на трговија со луѓе координативната Канцеларија на НМУ во соработка со центрите за социјална работа обезбедува координација, помош и заштита на жртвите на трговија со луѓе (упатување во прифатилиште, застапување, контакт со семејството, назначување на посебен старател за малолетните лица, проценка за условите и можностите за враќање во семејството).

Канцеларијата на НМУ во периодот од 01.01 до 31.12 2009 во соработка со надлежните центри за социјална работа имаат постапувано во пружање на помош и поддршка на 8 лица од кои 6 се упатени во прифатилиштето на Отворена Порта. Правниот застапник во 2009 има работено со 2 жртви

Од ЦСР има назначено времен старател на 4 малолетни странски државјани во 2009, кои биле сместени во Прифатниот центар за странци.

Пред истражен судија во Основен суд Скопје 1 Скопје во месец декември 2009 год од страна на правниот застапник на НМУ е застапувана жртва на трговија со луѓе за кривично дело трговија со малолетно лице 418-г став 1 од КЗ на РМ.

Отворена Порта спроведе програма за реинтеграција на две малолетни жртви кои се вклучија во формалниот образовен процес. За нив се обезбедени книги, тетратки и финансиски се подржани уписнината и полагањето на испитите. За една штитеничка беше обезбеден курс за козметичари.

5. ПРЕВЕНЦИЈА

НВО Отворена Порта реализираше три форум театри, во кои публика беа средношколци од СУ Арсени Јовков; деца на возраст од 10-14 години од Дневниот центар за деца на улица од општина Шуто Оризари; и млади на возраст од 15-20 од младинската невладина организација Триаголник.

Континуирано превентивни лекции се спроведоа во повеќе средни училишта на ниво на град Скопје, каде се опфатија околу 200 ученици.

По повод Европскиот ден против трговија со луѓе, 18 Октомври, НВО Отворена Порта спроведе низа активности:

- изјава за медиумите на Отворена Порта нагласувајќи го проблемот на трговија со луѓе и трговија со деца од аспект на кршење на човековите права заедно со конкретни препораки за негово надминување беше објавена во дневниот печатен весник ДНЕВНИК.

- група на волонтери делеа превентивно-информативни материјали за трговија со луѓе и трговија со деца, на најфреквентни места во градот како трговски центри, кафе барови итн. Во истиот момент волонтерите имаа задача и да поразговараат со сите заинтересирани граѓани, особено млади лица за трговијата со луѓе и мерките за заштита. - Отворена Порта испрати по 500 примероци на материјали во уште 10 града, каде се спроведе истата активност во соработка со НВО мрежата БУДНОСТ.

Во периодот од 02 до 09.12, по повод недела за борба против трговија со луѓе, покрај медиумско презентирање подели и 50000 информативни материјали за превенција од трговија со луѓе преку дневниот весник ДНЕВНИК. Околу 500 примероци за инфо материјали НВО Оворена Порта дистрибуираше и во општина Куманово.

НВО Отворена Порта реализираше дводневна обука врсник на врсник на тема Превенција од трговија со луѓе на 12 и 13 декември 2009.

Преку реализацијата на оваа обука која се спроведе во декември, се опфатија 15 млади на возраст од 14-18 години штитеници на Домот за деца без родители од Скопје.

На дводневната обука, средношколците имаа можност да се запознаат со човековите права; да се информираат за трговијата со луѓе; да се запознаат со актуелната состојба за проблемот во Р.Македонија; како да препознаат трговија со луѓе; како да се заштитат себеси и да избегнат можно вовлекување во истата; како и каде да се обратат за помош.

Воедно средношколците се стекнаа со обучувачки и комуникациски вештини и техники како да направат превентивни активности (лекции, превентивни материјали), и подготвија работна и временска рамка за идните активности кои ќе ги спроведат во рамките на своите училишта и помеѓу своите врсници. Во периодот од второто полугодие предвидено е учениците да реализираат 15 превентивни лекции, 6 форум театри, каде ќе поделат и корисни превентивни материјали.

СОС линијата која што ја води Отворена Порта претставува моќно средство во превенцијата, но и во рамките на директната поддршка на жртвите на трговија со луѓе и трговијата со деца. Во периодот од Јули до Декември на СОС линијата регистрирани се 171 јавувања. Овие повици се однесуваат на прашања и консултации поврзани со превенција, совети, информации, упатување и поддршка на тргувани лица и сл.

Во конкуренција од 1300 проекти од 8 различни држави кои работат на социјална интеграција на маргинализирани групи, НВО Отворена Порта со проектот „Превентивна кампања против трговијата со деца,“ е добитник на првата награда од ЕРСТЕ фондацијата за Социјална интеграција 2009.

Заменик народен правобранител за заштита на детските права партиципираше во подигање на свеста на учениците од основно и средно училиште на територија на РМ презентирајќи ги правата на децата со посебен осврт на деца -жртви на трговија со луѓе.

Здружението „За среќно детство„ во соработка со Македонски Хелсиншки Комитет, на 27.05.2009. во рамките на заедничката програма на АРИАДНЕ – мрежата, одржа Тркалезна маса на тема „Борбата против трговијата со луѓе во Македонија„ на која земаа учество преставници од Министерството за внатрешни работи, Министерството за труд и социјална политика, ОБСЕ, ИОМ, членки на АЦЕТ НВО од Р.Бугарија, од ЦСР и НВО-и од Македонија. На тркалезната маса посебно се зборуваше за проблемот со трговијата со деца.

Во рамките на Програмата за континуирана едукација за превенција на трговијата со луѓе,Здружението „За среќно детство„ на 18.01.2009 и на 16.03.2009 одржа еднодневни работилници со студентите од Филозофскиот факултет во Скопје. На работилниците зедоа учество вкупно 53 учесници.

Тимот на едукатори од Здружението „За среќно детство„ од 03-06. 2009 год. одржа тридневен семинар за волонтери за работа со деца жртви на трговија со луѓе.Од едуцираната група (12 студенти) избрани се двајца социјални работници и двајца психолози за идни волонтери за работа со деца жртви на трговија во прифатилиштето кој е во фаза на формирање.

Мисијата на ОБСЕ во рамките на нејзините планови во насока на превентивни активности во полето на трговија со луѓе, објави тендер за избор на проект за спречување на трговијата со луѓе особено меѓу младите. Како најдобар проект беше избран проектот на Црвен Крст на Македонија под наслов „Младите против трговија со луѓе“. Спроведувањето на овој проект опфати врсничка едукација на 12 координатори и 48 младинци, понатамошна едукација на околу 3.300 млади ученици од основните и средните училишта во Скопје, Битола, Охрид, Тетово, Кавадарци, Ресен, Гевгелија и други градови. Овој проект придонесе за јакнење на свеста, препознавање на начините преку кои младите можат да бидат вовлечени во трговијата со луѓе и нивна самозаштита. Проектот се имплементираше во период од Јуни до Декември 2009 година.

6. КООРДИНАЦИЈА И МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Во 2009 сите тела на Комисијата имаа интензивна меѓународна соработка и комуникација. Беа реализирани регионални семинари за Транснационалниот механизам за упатување (ТМУ) во соработка со ИЦМПД. Овој проект финашираше со креирање на заедничка изјава на националните координатори од 10-те земји кои учествуваа во создавањето на овој механизам. Соработката со ИЦМПД освен за ТМУ се одвива и на планот евалуација и мониторинг на СОП. Во текот на 2009год.со ИЦМПД е спроведен проектот ТМУ-ЕУ земја на потекло и дестинација.Во склопот на овој проект е изготвен Водич за развивање на ТМУ за трговија со луѓе во Европа.Националниот тим за имплементација составен од претставник на МВР,НМУ и НВО „Отворена Порта„ организираше работилница за имплементација на оваа практична алатка.

Во рамките на ТМУ ЕУ програмата членовите на националниот тим за имплементација на ТМУ ЕУ програмата беа во студиска посета во Порто,Португалија каде што се разменија искуства за борба против трговија со луѓе,претставниците извршија презентација на искуствата од Република Македонија,македонската делегација се запозна со искуството ,механизмите за борба против ТЛ и законодавството од Португалија

На 28 декември 2009 во Виена, во склоп на завршната активност на ТМУ програмата, Националниот координатор Виолета Андоновска и Секретарот на Националната Комисија, Киро Тодоровски земаа учество на состанокот на Националните координатори од Југоисточна Европа. На состанокот, Националните координатори ја потврдија својата заложба дека ќе продолжат да ја поддржуваат имплементацијата на СОП како на национално така и на транснационално ниво. За таа цел беа изготвени заеднички заклучоци кои беа прифатени од сите присутни на состанокот.

Во декември 2009, Македонија беше домаќин на транс-националната работилница во рамките на DCIM II проектот на ИЦМПД. На работилницата од 01-03.2009 учествуваа корисниците на дата-базите на 7 земји кориснички на дата-базите: Република Македонија, Хрватска, Црна Гора, Србија, Босна и Херцеговина, Албанија и Косово.

На 1-4 јуни 2009, Македонија беше домаќин на регионалната конференција во склоп на ТМУ програмата која се одржа во Охрид. Повеќе од 120 претставници од владини институции, невладини и меѓународни организации од Југоисточна и Западна Европа земаа учество на овој настан. Министерката за внатрешни работи, Гордана Јанкулоска ја отвори конференцијата. Учесниците на конференцијата имаа можност да разменат искуства и добри практики во однос на регионалната соработка на полето на трговија со луѓе. Исто така беа претставени примери на добра регионална соработка преку конкретни случаи на трговија со луѓе.

За време на работилницата, на учесниците им беше претставен графичкиот изглед на оригиналниот софтвер, дополнителните индикатори што беа внесени на барање на корисниците, како и функцијата за известување. Освен корисниците на дата-базите, на работилницата беа присутни и претставници на одделите за техничка поддршка на кои им беа презентирани основни насоки за поддршка на дата-базата и за решавање на одредени проблеми.

Во рамки на интензивната соработка со ОБСЕ и со ИОМ беа остварени неколку студиски посети за домашни експерти во Виена и во Брисел. Од 31 август до 3 септември 2009 година, Мисијата на ОБСЕ во Скопје организираше студиска посета за службена делегација од Таџикистан. Целта на посетата беше поврзана со проблематиката на трговијата со луѓе и истата имаше за задача да воспостави иницијални контакти помеѓу клучните актери од оваа област во двете земји. За време на нивната посета, членовите на таџикистанската делегација остварија низа состаноци со клучните институции од нашата држава кои се вклучени во креирањето на севкупниот одговор кон овој вид на организиран криминал.

Комисијата во соработка со ИОМ ги координираше активностите кои беа неопходни за успешна имплементација на модулот 1 од ИПА проектот за зајакнување на капацитетите за борба против трговијата со луѓе.

Координацијата со Националниот Известувач во врска со мониторинг и евалуација на имплементација на СОП и воопшто на состојбата со трговијата со луѓе се одвиваше нормално. Во декември беше објавен извештајот на Известувачот со компаративни податоци за трговија со луѓе, илегална миграција и криумчарење мигранти и опис на карактеристични случаи на трговија со малолетни лица.

На 13-14 октомври 2009 во Маврово, Македонија беше одржана национална работилница на експертско ниво со претставници од МВР, МТСП, Јавно обвинителство и претставници од невладини и меѓународни организации. На работилницата учесниците го адаптираа образецот за мониторинг на употребата на Стандардните оперативни процедури во случаи на трговија со луѓе и образецот за мониторинг на Националниот акционен план; ги утврдија

лицата одговорни за обезбедување на информации за пополнување на образецот за секоја од стандардните оперативни процедури; и ги утврдија недостатоците и потребите за ревизија на Стандардните Оперативните Процедури (СОП) и нивно усогласување со новонастанатите промени во националниот одговор во борбата против трговијата со луѓе во Македонија.

7. СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ ВО 2010

- Целосна оперативност на институционалниот шелтер-центар за домашни жртви на трговија со луѓе под надлежност на МТСП.
- Реализација на сите активности од НАП предвидени за имплементација во 2010
- Зајакнување на капацитетот на телата на Националната Комисија.
- Континуирана координација на зајакнувањето на капацитетите на институциите задолжени за борба против трговија со луѓе и насочување на нивните потреби.
- Континуирана комуникација и соработка на регионално ниво со цел еднообразен пристап кон борбата против трговијата со луѓе.